

Fiatal művészek kiállítása a Mücsarnokban

Mikor a rendező Képzőművészeti Társulat a kiállításán való részvétel lehetőségét a negyvenedik év felső korhatárához kötötte, mintha csak hangsúlyozni kívánta volna művészfiatalságunk mai különös megkésett helyzetét. Ez a korhatár valójában az alkotó munka termékeny nyarának, erkölcsi és anyagi sikerek delelőjének kezdetét jelentette. Ma rettentő nehéz elindulást jelent, létgondokat, meddő harcokat a válsággal és a közönnyel szemben s ha van öröm benne, azt csak az alkotó vágy kielégítése okozza. De ezt a művésznemzedéket a közös sorson kívül a stílusválság kora is összekovácsolja. A művészeti forradalmak mindinkább halkuló káköfóniája után nekik jutott az a szerep, hogy egy új szimfóniának hangszerezési próbáját ők végezzék, akik a forradalmi progresszivitás szélsőségein felülemelkedve, de az akadémia feszes uniformisát épüget levetközve, a múlt tanulságait s a jövő ígértét egyaránt magukban hordozzák.

A fiatal erőknél külön kiállításban való tömörítése nem új eszmé. Számos kísérlet történt már különböző címeken és helyeken a magyar művészet avangardistáinak csoportos szöhozzjuttatására. De ezek a próbálkozások tulzott liberalizmusukkal jobbra az egyénieskedés beteges tulzásainak nyitottak kaput s a dilettantizmus elburjánzásának adtak tápot. A mücsarnoki „fiatalok kiállítása” láthatóan az egészséges irányítás szándékával, az ihlet és tudás egyidejű mérlegelese jegyében jött létre. Nem lehet mondani, hogy a kiállításon szereplő 130 művésznek 271 festménye, szobra és grafikai alkotása mind csúcsteljesítményt jelent a magyar művészfiatalság munkásságának, de kétségtelen, hogy általánosságban és részleteiben vizsgáló fényt vet az utánpótlás színvonalára, amely mérhetetlenül többet produkál, mint amennyit helyzete után várhatnánk tőle.

A Mücsarnok legszebb termeiben, márkás arrivék és öreg mesterek alkotásainak legszebb helyein most sok nagytehetségű fiatal művész komoly munkái függenek és új, friss színakkordokkal küzdenek az elismerésért. Gyönyörű gondolat ez, méltó a folytatásra és arra, hogy az állam, a főváros és a tehetsébb magánosok szeme, szíve és zsebe megnyílják támogatására azoknak, akik Munkácsy örökségének várományosai.

Bár a festők munkái kevésbé nyújtanak egységes képet, mint a szobrászokéi (a két dimenziós vászon tágabb teret ad egyéni absztrakcióknak, mint az agyag), a színek derűje, frissesége mégis bizonyos összecsúszódásra mutat. A sokszínű, változatos pikturában számos érdekes fejlett és fejlődő tehetséggel találkozunk. Biztató jelenség, hogy fiatal modernjeink komolyabb részének művészete a természettel egészséges kontaktusban áll és nem ragadtatják magukat, jobb meggyőződésük ellenére, izléstelen és hazug tulzásokra.

A figuralisták közül meglep Csóka István széles festőiséggel megoldott aktjaival és csendéletével. Ha függetleníti magát mesterétől, a legjobbak közé fog tartozni. Udvargy Pál pasztózus színessége szilárdabb formák között csak nyerne erejében és értékében. Pohárnok Zoltán aktesoportja súlytalan tónusfinomságával a tárlat egyik legkellemesebb élménye. Meilinger Dezső két vászna erőteljes új nekilendülésre vall. Kézdi Kovács Elemér meszerű tárgyait naiv színeivel stíluszerűen hangszerele. Kákai Szabó György és Mezei Artur érdekesen archaizál. Kovács Árpád és Neogrády László naturalista szellemenben festenek és jól rajzolnak. Szendy Arisztid finom tónusfestő. Kern Andor és S. Grósz Mária a franciás plakátstílust képviselik. Jó portréfestő Fenyves Edit, Gulyás János, Andrik Valéria, Bánonszky Miklós s a figuralisták között kiemelkedőben szerepelnek Molnár Géza, Szánthó Mária, Gecse Árpád, Hollós Endre, Kemény László és Lám Ilona. — A tájképfestők között Boldizsár István erőteljes színérzékkel és bátor technikával idézi kis kollekciójában Nagybánya ma is elevenen ható festői benyomásait. Halasi Horváth István lágy tónusaival, Gál János szürkés párisi motívumával állít meg. Bölcskey Ferenc, Jordán Miklós és Cs. Farkas Lőrinc egyénileg értelmezett impresszionizmus szellemében festenek. Mihály Gyula a magyar falu benyomásait tolmácsolja finom tónusokban. Érdekesekek Sárközy Elemér stílizált munkái, Mihály Pál halk koloritja, Jancsek Antal, Lenhardt György, H. Perlusz Gyula, Pölöskey Sándor és Dul Lajos egyéni tájimpresziói. T. Schillingner Ágnes és Timon Andor finom csendéletekkel szerepelnek. A grafikai részben Hende Vince és Diósy Antal japános könnyedségű akvareljei mellett Padl Ákos, Jeney Zoltán, Péterfy Lajos vízfestményei, D. Varga Edit illusztrációi, Komjáti Gyula munkái, Molnár József szénrajzai, Lühnsdorf Károly, Emánuel Béla és Pataky Ferenc rajzai tűnnek ki számos, bizony kevésbé jelentős munka szomszédságában.

A szobrászati anyag a kiállítás főereje, nem számban, hanem kvalitásban. Alkotók

reális tudás alapján álló, mégis ihlettel dolgozó fiatal mesterek, akik komolyságukkal rövidesen beilleszkedhetnek a magyar szobrászat élsorába. Antal Károly, Csucs Ferenc, Varga Ferenc, Gührauer Frigyes, ifj. Zölley Gyula mind kiváló képességű portrészobrász, akik a jól megfigyelt felszín alatt érzéseket tudnak megszólaltatni. Érdekes karaktermeglátás jellemzi Gerő Gyula munkáit, de jó fejekeket látunk Sz. Nagy István, Mikus Sándor, B. Farkas Sándor, N. Haich Erzsébet, Kovács Panni, B. Soós György, Horváth Árpád és Sívári János mintázófája alól is. Homokay József barokkos lendületű szép Madonnája és mozgalmas gerelyvetője monumentális szobrászvenát árul el. A kiváló tehetségű Szabados Bélán kívül Buzy Barnabástól látunk szép aktokat. A kisplasztikában Szarvady Amália stílusos Betlehemje, G. Kayser Lajos kubikosa, Villám Rózsa kis aktja és Vanczák Ferenc kis portréja emelkedik ki. Adarassy Walter ma éremszobrászaink egyik legkiválóbbja: rutinnal és nagy izléssel komponál. Kivülre Z. Kiss István, Merényi J. Gina és Székely Mór állítottak ki szebb érmekeket és plaketteket.

A fiatalok kiállítása szeptember 24-ig, naponta fél 10-től 2 óráig tekinthető meg.

Pipics Zoltán dr.

* A budaörsi passiójátékok. A budaörsi passiójátékok iránt változatlanul nagy az érdeklődés. Kisasszony napján is Budapestről és a környező falvakból sok százan nézték végig az egyszerű sváb földmivesek magas művészi színvonalon álló magyar játékát, amely az erre a célra épített és a természetadta pompás díszletek keretében nagyszerűen érvényesül. Az előadások egész szeptember havában minden vasárnap délután öt órakor kezdődnek és körülbelül esti kilenc óráig tartanak.

* Magyar Komédia. Ezen a néven a kultuszminiszter engedélyt adott staggionerendszerű kamaraszínház létesítésére vitéz Bánky Róbertnek. A Magyar Komédia szép tervekkel kezdi működését Orosházán, ahol az új társulat szeptember 12-én mutatkozik be.

Vasárnap délután 1/2 4, este 8 órakor
a SZIVÁRVÁNY
a BELVÁROSI SZÍNHÁZBAN

* Premier a Jókai-színházban. A Városligetben működő Jókai-színház pénteken este nyitotta meg kapuit ünnepi előadás keretében, a Cigánygróffal. A darabot, amely háromfelvonásos operett, Harmath Imre írta s a librettóhoz K. Angyal Ernő szerzett zenét.

* A Kamaraszínházhoz szerződött Szathmáry Margit, a fiatal, tehetséges drámai színésznő.

Családi fiuinternátus Lónyay-utca 41.
Bennlakóknak 75, félbennlakóknak 50 P. Korrepetálás, magánvizsgára előkészítés. Középiskolák első osztályába való beiratást vállal. Tulajdonos: Deák Imréné, ref. lelkész neje.

* Telléry Mária: Édes tizenhét... (Novellák.) Figyelemreméltó novellákat tartalmaz ez a kötet, melynek a szerzője Telléry Mária, az írónőgárda egyik tehetséges tagja. Témái a legszebbek: anyákról, gyermekekről és a családi életéről szólnak. Mindegyikben élményszerű erő, kitűnő emberábrázolás s eredeti írói megoldás található. Különösen ki kell emelni azt a novelláját, melyben egy tizenhétéstendős leányélelet rajzol meg, sok érzéssel, nagyon finoman. A huszonkét novellát tartalmazó kötet a Singer és Wolfner könyvkiadótól kiadásában jelent meg.

HANGVERSENY

* A vasárnap egyházi zenéje. Vasárnap, szeptember 10-én délelőtti 10 órakor a Szent István-bazilika ének- és zenekara Mozart: Koronázási miséjét adja elő korális változó részekkel, Griesbacher gradualejával és offertóriumával. A 12 órai mise alatt a férfikar Mosonyi Mihály: O salutaris hostia kezdetű szerzeményét és régi magyar egyházi énekeket énekel. — A belvárosi főplébániatemplom ének- és zenekara délelőtti 10 órakor A. Faist: IX. miséjét (B-dur; op. 40.) adja elő gregorián korális változó részekkel és Goller offertóriumával (Immitet Angelus). A 12 órai mise műsora a következő: Palestrina: Kyrie, Sanctus és Benedictus, továbbá egy régi magyar egyházi ének. — A budavári koronázótemplom ének- és zenekara délelőtti 10 órakor Sugár Viktor karnagy, kormányfőtanácsos vezényletével Vavrinecz Mór c-moll miséjét adja elő. — A kőbányai plébániatemplom énekkara délelőtti 10 órakor Mitmann: Missa in G. miséjét adja elő gregorián korális változó részekkel és a recitált offertórium után a Kromolitzki-gyűjteményből a Cantate Dominót énekl el. A mise egyházi zenéjét a rádió is közvetíti. — A Tutaj-utcai plébániatemplomban délelőtti 10 órakor az Árpád-házi Boldog Margit Vegyeskar Scheitzer C-dur miséjét adja elő Griesbacher változó miserészeivel. A 12 órai mise alatt Turcsik Gizella énekművész nő énekel.